

Latviešu valodas, literatūras un bilingvālo mācību pedagogu profesionālās kompetences pilnveide

Projekta ilgums: **31.03.2010.-31.05.2012.**

Projekta īstenošanas vieta: **visa Latvija**

Vārds Uzvārds: **Anita Bogačkova**

datums: **03. 02. 2012.**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Identifikācijas Nr. **2010/0077/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/ 002**

Psichoanalīze

Zigmunds Freids

RDMV literatūras skolotāja Anita Bogačkova

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Identifikācijas Nr. 2010/0077/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/ 002

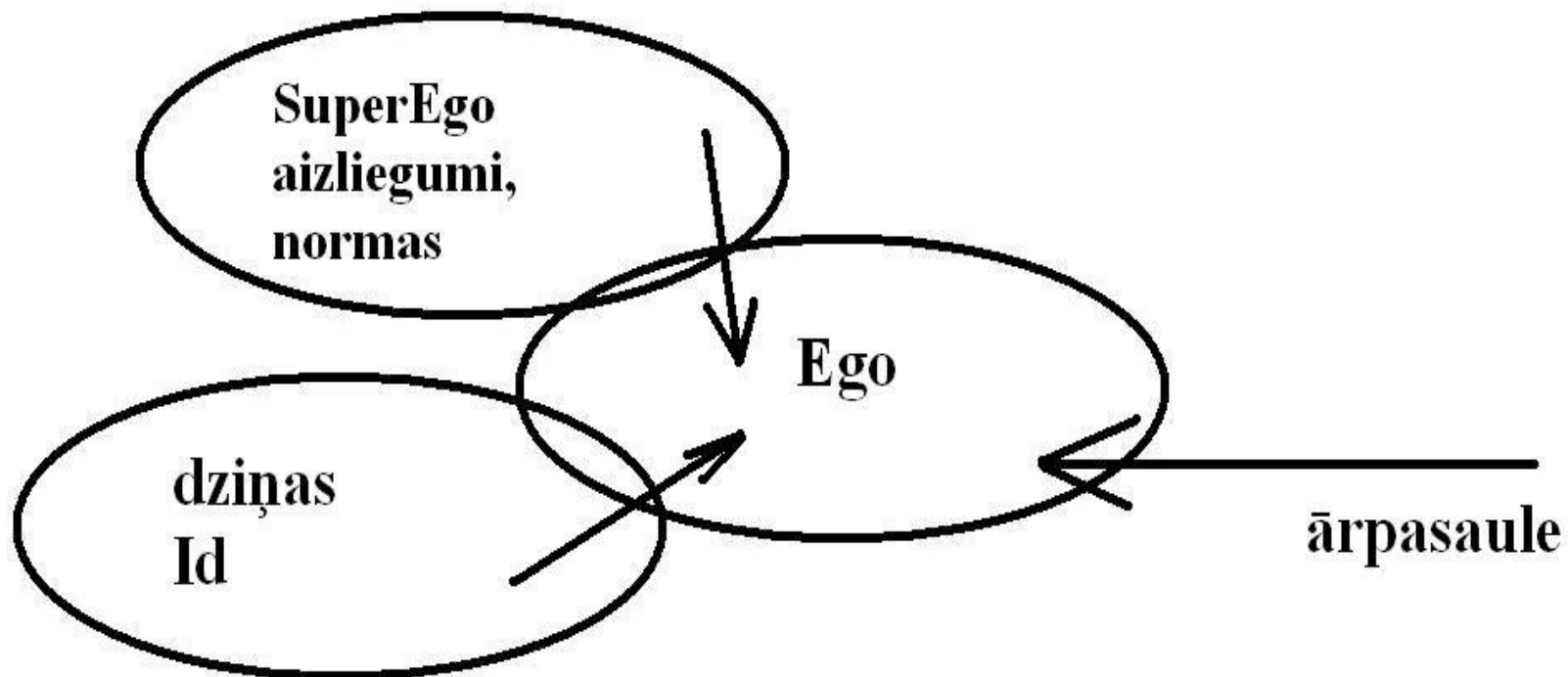
Psihoanalītiskā interpretācija

- Psihoanalīze – “dvēseles neapzināto procesu teorija”, netradicionāls psiholoģijas virziens.
- Mācība radās 19.gs. beigās un 20.gs. sākumā kļuva par ietekmīgu strāvojumu, kas saistīts ar kultūru, mākslu un literatūru.
- Pieejas pamatlicējs ir austriešu psihiatrs Zigmunds Freids.

Cilvēka psihies līmeņi

- **Id** (Tas) – bezapziņa, neapzinātie psihies procesi: libido Eros (pašsaglabāšanās instinkts, seksualitāte); libido Tanatoš (nāves instinkts, agresija).
- **Ego** (Es) – apziņa, domāšana, prāta kontrole.
- **SuperEgo** (PārEs, VirsEs) – morālā cenzūra, sirdsapziņa un ego – ideāls.

Personības struktūra

Dziņas

- **Dzīves dziņas.**
- **Nāves dziņas.**
- **Agresijas dziņas.**
- **Pašuzturēšanas dziņas.**
- **Seksuālā dziņa.**
- **Libido.**

Ego starpstāvoklis

Realitātes princips
→

← **Baudas princips**

Neiroze

- **Neirozes ir Ego traucējumi, kas rodas, ja Ego nevar izpildīt iekšējās un ārējās pasaules prasības. Tās aktualizējas **bērnībā**, kad Ego vēl ir relatīvi "vājš".**
- **Konflikts starp vēlmi un noraidījumu netiek apzināts, bet gan izstumts no apziņas.**
- **Izstumtais var atkal iekļūt apziņā un izraisīt neiroiskus simptomus.**

Kompleksi

- **Edipa komplekss.**
- **Elektras komplekss.**
- **Narcisa komplekss.**
- **“Baltā zvirbuļa” komplekss.**
- **Mazvērtības komplekss.**

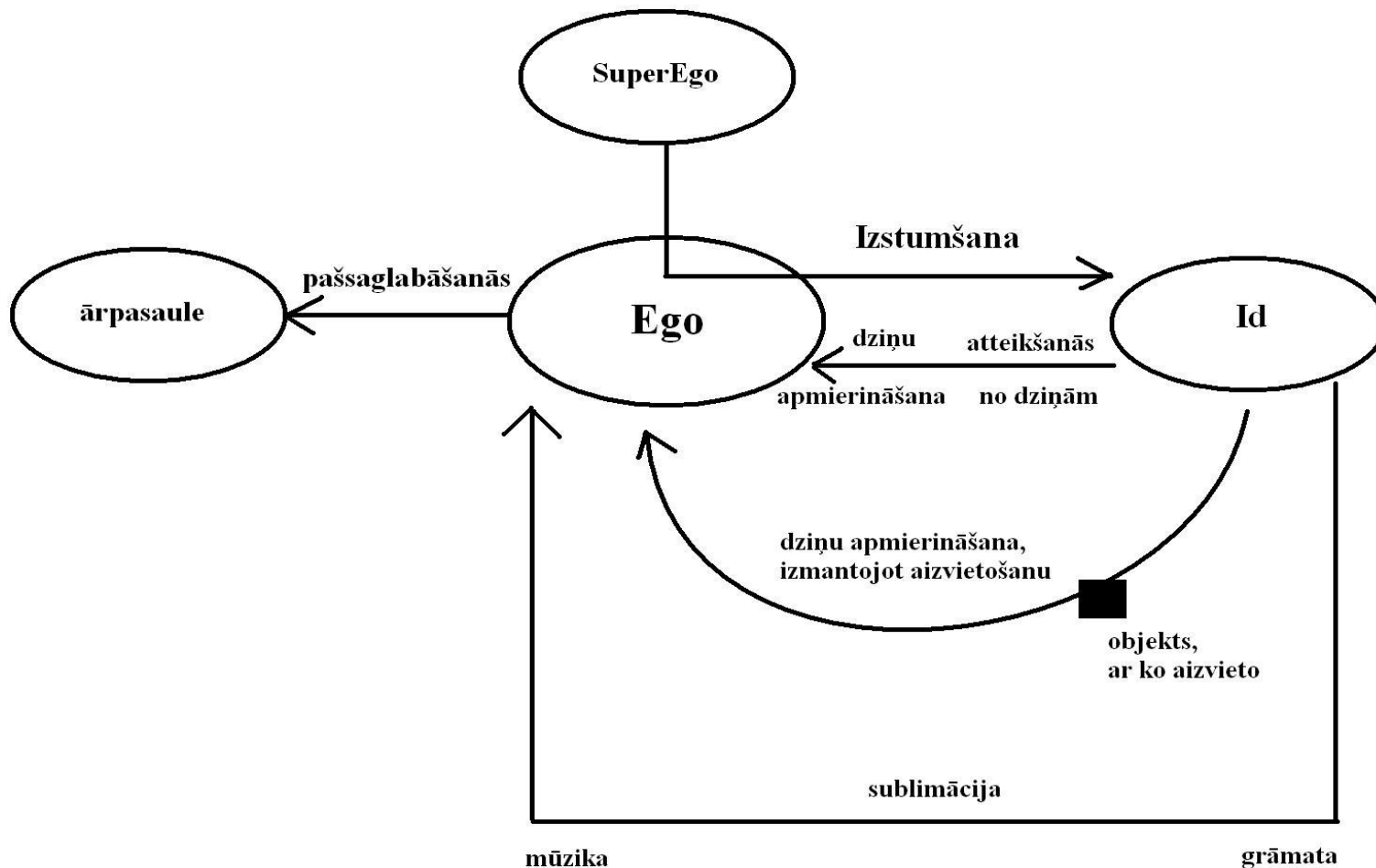
Edipa kompleks

- Apzīmējumam izmantots mīts par Edipu no Sofokla traģēdijas “Valdnieks Edips”.
- Edipa kompleks – neirozes “kodolkomplekss”.
- Izpaužas attiecībās starp paša dzimuma sāncensi (**nāves vēlme**) un pretējā dzimuma sāncensi (**seksuālā vēlme**).
- Pozitīvā izpausme – nāves vēlme paša dzimuma pārstāvim.
- Negatīvā izpausme – seksuāla vēlme pēc paša dzimuma pārstāvja.

Psihiskās slimības

- **Depresija** – skumjas, nomāktība, nospiests garastāvoklis un pašsajūta.
- **Neapzināta neiuroze** – neapzināta, negribēta uzvedība.
- **Paranoja** – baiļpilni murgi, greizsirdība.
- **Hipohondrija** – pārspīlētas, nepamatotas bažas par savu veselību.
- **Histērija** – emocionālā nelīdzsvarotība, jūtu virspusīgums, nenoturība, interešu seklums.
- **Fobijas** – nepamatotas, pastāvīgas bailes no dažādiem ārējiem apstākļiem.

Ego līdzsvars

veide"

Ego aizsardzības mehānismi

- **Represija** – varmācīga nevēlamā apspiešana sevī.
- **Sublimācija** – dziņu enerģijas pārslēgšanās no seksuāliem mērķiem uz citiem sociāli nozīmīgiem mērķiem; enerģijas “izstrādāšana” fiziskā, intelektuālā vai mākslinieciskā darbībā.
- **Identifikācija** – pielāgošanās cita subjekta īpašībām, to ietveršana sevī.
- **Projekcija** – nevēlamā izslēgšana no sevis, tā piedēvēšana citām personām, lietām vai parādībām.
- **Izolēšana** – norobežošanās no nevēlamā.

Ego aizsardzības mehānismi

- **Reakcijas radīšana** – neadekvāta reakcija uz neapzinātu vēlmi vai nevēlamo.
- **Racionalizācija** – racionāls nevēlamā risinājums, labuma gūšana sev.
- **Noliegšana** – traumatizējošā pārdzīvojuma rezultāta neatzīšana.
- **Regresija** – atgriešanās psihisko attīstību ietverošā procesā no sasniegtā punkta uz kādu iepriekšējo punktu – “lejupslīde”.

Psihes procesu atspulgi

- **Bezapziņas projicēšanās sapņos.**
- **Seksuālo dziņu sublimācija mākslā un literatūrā.**
- **Autora personības neirožu un kompleksu neapzināta manifestēšanās mākslas tēlos un simbolos.**
- **Personīgās biogrāfijas konteksts autora daiļradē.**

Psihoanalīzes plusi un mīnusi

- **Pluss – var dziļāk izprast bezapziņas procesus, sarežģītas attiecības.**
- **Mīnuss – tiek pārspīlēta cilvēka seksualitāte.**

Paldies par uzmanību!

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Identifikācijas Nr. 2010/0077/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/ 002